

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Pot do zelenega proizvoda - trajnost izven okvirjev

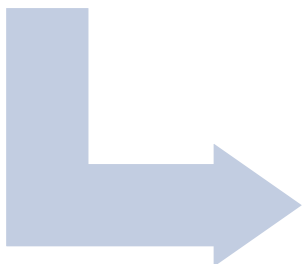
Na poti do okvirja za trajnostne izdelke v EU

Tatjana Orhini Valjavec
Direktorat za okolje, MOP

2020: Pridobivanje
in predelava virov

- 2050: poraba biomase, fosilnih goriv, kovin in materialov x 2

50 % emisij TGP
90 % izgube biotske
raznoverstnosti
Pomanjkanje vode

- Trend ↑

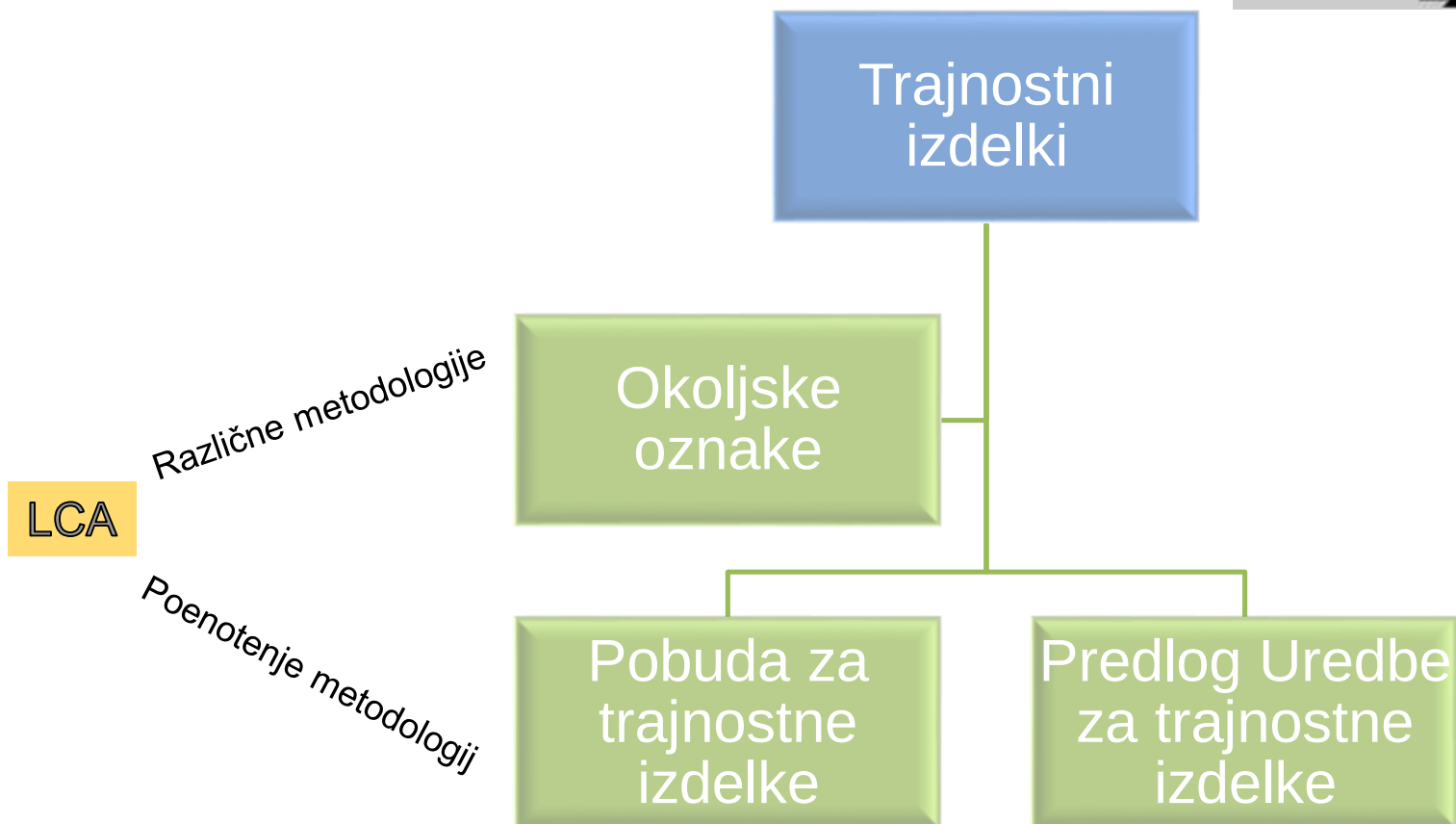

odpadki

- Povečanje za 70 %

Da bi se temu izognila, mora Evropa preiti na trajnostne, dolgotrajne izdelke in upočasniti uporabo virov, ki poganjajo gospodarstvo.

Okoljske oznake

Obvezne: Energetska učinkovitost

Prostovoljne: različni tipi, različna verodostojnost

Proliferacija

Ni okvirja – težko primerjati, razlikovati, upoštevati?

Prostovoljne – uporaba za potrošnika? Uporaba za naročnike?

Okoljski znaki tipa I, II in III

Po mednarodni ISO-klasifikaciji ločimo **3 tipe okoljskih znakov**
za izdelke in storitve (vsi so prostovoljni):

ZNAK TIPA I (SIST EN ISO 14024)

V to skupino znakov sodi več nacionalnih in večnacionalnih shem znakov za okolje v Evropi: znak EU za okolje – marjetica, nemški modri angel, nordijski labod. Gre za sisteme okoljskega označevanja, kjer so zahteve jasno določene.

Temelji na presoji okoljskih vplivov življenjskega cikla izdelkov/storitev.

Okoljske zahteve postavi neodvisni organ.

Zahteve se spremljajo prek revizijskega postopka.

Certificiranje opravi zunanji neodvisni organ za ugotavljanje skladnosti oz. oseba, ki ima za to strokovno znanje in reference.

ZNAK TIPA II (SIST EN ISO 14021)

V to skupino sodijo znaki za okolje, ki so namenjeni predvsem komunikaciji med podjetji, pogosto se uporabljajo za gradbene materiale in izdelke. Upošteva se vidik življenjskega cikla.

Informativne okoljske izjave oz. prostovoljne deklaracije.

Navedbe proizvajalcev, uvoznikov in distributerjev.

Niso neodvisno preverjene.

ZNAK TIPA III (SIST EN ISO 14025)

V to skupino sodijo znaki za okolje, ki so namenjeni predvsem komunikaciji med podjetji, pogosto se uporabljajo za gradbene materiale in izdelke. Upošteva se vidik življenjskega cikla.

Obveščajo potrošnika o vplivih izdelka na okolje.

Okoljsko oceno izda certifikacijski organ in temelji na kazalnikih okoljske uspešnosti.

Predlog Uredbe za trajnostne izdelke (Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke in razveljavitvi Direktive 2009/125/ES - 7854/22)

→ določitev minimalnih meril za energijsko učinkovitost, krožnost in splošno zmanjšanje okoljskega in podnebne optisa izdelkov;

→ širitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo: trajnost, zanesljivost, ponovna uporaba, nadgradljivost, popravljivost, vzdrževanje, vsebnost zaskrbljajočih snovi, energetska učinkovitost, vsebnost recikaltov, učinki na okolje, nastajanje odpadkov;

→ vsi izdelki na EU trgu naj bi imeli digitalni potni list o navedenih informacijah

Stališče SI:

- Pozdravlja
- Zaskrbljenost zaradi administrativnih obremenitev, predvsem SME
- Zaskrbljenost glede usklajenosti z zakonodajo o odpadkih in kemikalijah

Označevanje plastičnih izdelkov za enkratno uporabo (SUP)

Prepoved dajanja na trg proizvodov iz oksorazgradljive plastike in plastičnih proizvodov za enkratno uporabo:

- ▶ plastični jedilni pribor (vilice, noži, žlice in palčke),
- ▶ plastični krožniki,
- ▶ plastične slamice,
- ▶ palčke za pritrditev na balone,
- ▶ posode za živila, izdelane iz ekspandiranega polistirena, *kot so škatle za hitro prehrano, s pokrovom ali brez njega, ki se uporablja za hrano, ki je namenjena za takojšnje zaužitje na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj, in je pripravljena za uporabo brez nadaljnje priprave, kot sta kuhanje, vrenje ali segrevanje,*
- ▶ vsebniki za pijačo iz ekspandiranega polistirena,
- ▶ lončki za pijačo iz ekspandiranega polistirena,
- ▶ vatirane palčke iz plastike.

Zahteve za označevanje:

- higienski vložki, tamponi, aplikatorji tamponov,
- vlažilni robčki,
- tobačni izdelki s filtri in filtri,
- lončki za pijačo

Spremembe, ki so potrebne, so kompleksne.

